

GDB-2436-37 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) Examination

January - 2016

CC-304 : History

*1. Constitutional History of Independent India
(1947 to 1980 A.D.)*

2. Indian Archaeology & Epigraphy (Optional)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

*1. Constitutional History of Independent India
(1947 to 1980 A.D.)*

સૂચના : દરેક સવાલના ગુણ સરખા છે.

૧ બંધારણની લાક્ષણિકતાઓ સવિસ્તર વર્ણન કરો. ૧૪

અથવા

૧ બંધારણ સભાની રચના અને તેની કામગીરીની ચર્ચા કરો.

૨ મૂળભૂત હક્ક એટલે શું ? ભારતના બંધારણમાં કયા કયા મૂળભૂત હક્કો સમાવિષ્ટ કર્યા છે ? ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ વડાપ્રધાન 'પ્રધાનમંડળની આધારશિલા છે' - આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.

૩ સર્વોચ્ચ અદાલતની રચના અને કાર્યવાહી વિશે નોંધ લખો. ૧૪

અથવા

૩ ચૂંટણીપંચ વિશે વિગતવાર માહિતી આપો.

૪ કેન્દ્ર અને રાજ્ય વચ્ચેના ધારાકીય સંબંધો વિશે ચર્ચા કરો.

૧૪

અથવા

૪ ઈ.સ.૧૯૮૦ સુધીના થયેલા સુધારાઓ વર્ણવો.

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ સાત)

૧૪

(૧) ભારતના પ્રથમ હિન્દી વજીર કોણ હતાં ?

(૨) હિંદના છેલ્લા વાઈસરોય કોણ હતાં ?

(૩) રાજનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો એટલે શું ?

(૪) ભારત સરકારને કાયદા વિષયક સલાહ આપવા માટે કોની નિમણૂક કરવામાં આવે છે ?

(૫) હોદ્દાની રૂએ રાજ્યસભાના અધ્યક્ષ કોણ બને છે ?

(૬) સરકારના મુખ્ય અંગો કયા છે ? ધારાસભાનું શું કામ છે ?

(૭) લોકસભાના અધ્યક્ષ કયા નામે ઓળખાય છે ?

(૮) રાજ્યસભાના કેટલા સભ્યો દર બે વર્ષે નિવૃત્ત થાય છે ?

(૯) બંધારણમાં સુધારા સૂચવવાનો પહેલો અધિકાર કોને છે ?

(૧૦) આપણા ન્યાયતંત્રની નોંધપાત્ર વિશિષ્ટતા કઈ છે ?

(૧૧) 'ભારતનું બંધારણ ભારતના લોકોની ઈચ્છાને અનુરૂપ હોવું જોઈએ.' - આ વિધાન કયા રાષ્ટ્રીય નેતાનું છે ?

(૧૨) ભારતીય બંધારણની કઈ કલમ અન્વયે ચૂંટણીપંચની રચના થયેલ છે ?

2. Indian Archaeology & Epigraphy (Optional)

સૂચના : દરેક સવાલના ગુણ સરખા છે.

૧ ભારતીય પુરાતત્વ સર્વેક્ષણની મુખ્ય પ્રવૃત્તિઓનું વિહંગાવલોકન કરો.

અથવા

૧ ભારતનો ઇતિહાસ જાણવામાં પુરાતત્વીય પ્રવૃત્તિઓ કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?

૨ ભારતીય કલા-સ્થાપત્યના મુખ્ય લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૨ ધોળાવીરાના પુરાતત્વીય ઉત્ખનોની માહિતી આપો.

૩ પુરાતત્વીય ઉત્ખનન દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ અવશેષોનું અર્થઘટન કઈ રીતે કરવામાં આવે છે ?

અથવા

૩ ગિરનારના શિલાલેખનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

૪ શક સંવતની શરૂઆત ક્યારે થઈ ? તેનું મહત્વ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

૪ ઇતિહાસના અભ્યાસ માટે શિલાલેખોનું મહત્વ જણાવો.

૫ ટૂંકમાં જવાબ આપો : (કોઈ પણ સાત)

- (૧) સિક્કાઓ ઇતિહાસ જાણવામાં કઈ રીતે ઉપયોગી છે ?
- (૨) ધોળાવીરામાં પુરાતત્વીય ઉત્ખનન કોની દેખરેખમાં થયું હતું ?
- (૩) ગુજરાતની મહત્વના પુરાતત્વીય સ્થળોની જાણકારી આપો. ?
- (૪) રદદામનના ગિરનાર અભિલેખમાં કયા સરોવરનો ઉલ્લેખ છે ?
- (૫) સ્કંદગુપ્તનો અલ્હાબાદ શિલાસ્તંભ કયા કવિએ રચ્યો હતો ?
- (૬) ઉત્તરગુજરાતમાં સાબરમતી ખીણમાંથી પાષણયુગના ઓજારો કોણે શોધ્યા હતા ?
- (૭) આર્કાઇવલ સાયન્સના વિકાસમાં કોનો ફાળો મહત્વનો છે ?
- (૮) વિશ્વનું જૂનામાં જૂનું સંગ્રહાલય કયું ?
- (૯) સયાજીરાવ ત્રીજાએ કયા મ્યુઝીયમનો શિલાન્યાસ કરાવ્યો હતો ?
- (૧૦) ગુપ્તસંવત કોના સમયમાં શરૂ થયો હતો ?
- (૧૧) ઉત્પત્તાક પ્રકારના સિક્કાઓ એટલે શું ?
- (૧૨) મરાઠા કાલનું સચિવાલય કયા નામે ઓળખાતું ?